

PROF. DR.

KERİM ÇINAR'A

ARMAĞAN

**PROF. DR.
KERİM ÇINAR'A
ARMAĞAN**

Editörler:

Prof. Dr. Mehmet Uysal

Doç. Dr. Uğur Tuztaşı

Prof. Dr. Kerim ınar'a Armağan

Editörler

Prof. Dr. Mehmet Uysal ve Doç. Dr. Uğur Tuztaşı

Kitap Tasarımı

Mehmet Işıık

Kapak Tasarımı

Burhan Őohođlu

Redaksiyon

Bilal Ordu

Birinci Basım:

ISBN: 978-605-74183-5-7

Baskı

Dizgi Ofset

Matbaacılar Sitesi

Fevzi akmak Mah.

10451 Sokak No: 4

Karatay / KONYA

Kasım 2022

Yayıncı Sertifika No

48967

Adres: Akabe Mah. Aladdin Kap Cad No:130

Karatay / Konya

Mail: karyay@karatay.edu.tr

Tel: 444 12 51

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.

Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek Őartıyla yapılacak kısa alıntılar dıŐında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayınlanamaz ve dağıtılamaz.

Yaşanabilir Caddeler219
Özlem Demirkan

Kampüs Yerleşkelerinde Fiziki Büyüme ve Değişim: Alaaddin Keykubat Kampüsü237
Süheyla Büyüksahin

Bağdat Evleri Dönemsel Gelişiminde Türk Evi Etkisi ve Mekânsal Analizleri257
Mehmet Tayfun Yıldırım , Shahbaa Ahmed Ali

Koruma, Mimarlık ve Kent Tarihi

Sivas Kent Merkezindeki Osmanlı Dönemi Camilerindeki Geçmiş Onarımlar ve275
Özgünlük Analizi
Özden Karabekiroğlu, H. Hale Kozlu

Konya'da Halk Mimarisi Araştırmaları297
Haşim Karpuz, Ayşenur Dağ Gürcan, Fatma Nur Bacak

Selçuklu Çağında Konya: Tarihsel Topografya Araştırması325
Koray Özcan

KONYA'DA HALK MİMARİSİ ARAŞTIRMALARI

Haşim Karpuz*, Ayşenur Dağ Gürcan**, Fatma Nur Bacak***

Halk mimarisi, deneyim ve sürece bağlı olarak uzun yıllar içinde gelişim gösteren, kendine ait yapım sistemine ve yapı kültürüne sahip olan, kullanıcının direkt katılımı yoluyla gerçekleşen yöreye özgü yapılar bütünüdür. Bir toplumun yapı kültürüne işaret eden, nesilden nesle aktarımı ile devamlılığı sağlanan bu mimari gelenek günün teknolojisiyle gelişim ve değişim göstermiş ancak özünü kaybetmemiştir. Halk mimarisi ürünleri, çevresel etkenler, tarihi etkenler, sosyal ve kültürel etkenler ve ekonomik etkenlerle bağlı olarak gelişim göstermişlerdir¹. Aynı zamanda çevre ve iklim şartlarıyla oluşan, geçmişten kalan mimari birikim ile var olan, yöresel özellikleri ağır basan bir mimarlık alanıdır. Bu mimarlığın biçim kazanmasında özel ihtiyaçların yanında, sosyo-ekonomik durum ve kültürlerin yaşam tarzı da etkili olmuştur². Uzun zamandır bu mimarinin güzelliğinin rastlantısal olduğu düşünülmesine rağmen halk mimarisi yapıları problemlere karşı en pratik şekilde başa çıkmak üzere çözümlenmiş olup bazı yapılar şekil ve yapım teknikleri bozulmadan yüzyıllar boyunca kuşaktan kuşağa aktarılmıştır³. Bundan ötürü halk mimarisi yapıları, kültürel miras ögesi olarak değerlendirilmekte olup bugün artık yabancı olduğu kırsal hayatın ve geleneksel yaşam pratiklerinin somut birer temsilcisidirler.

Halk mimarisi; mimarlık tarihi, arkeoloji-etno arkeoloji, antropoloji, halk kültürü-kültür tarihi ile yakından ilgilidir. Halk mimarisine ait en büyük yapı grubunu oluşturan konutlar, Anadolu kentlerinde görülen geleneksel ev⁴ mimarisinden çok, yöresinin arkeolojik

*Prof. Dr., KTO Karatay Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Konya, Türkiye, hasimkarpuz@gmail.com, orcid no: 0000-0002-1689-7970

**Öğr. Gör., KTO Karatay Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Konya, Türkiye, ayşenur.dag@karatay.edu.tr, orcid no: 0000-0002-4713-9734

***Öğr. Gör., KTO Karatay Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Konya, Türkiye, fatmanur.bacak@karatay.edu.tr, orcid no: 0000-0001-8570-9315

¹ Haşim Karpuz, "Konya'da Halk Mimarisi", *Erdem*, Sayı: 38, Ankara (2002), s. 223-255.

² Paul Oliver, *Encyclopedia of Vernacular Architecture of the World*, Cambridge University Press, 1997.

³ Bernard Rudofsky, *Architecture without Architect*, Doubleday & Company, Inc., Garden City, New York, 1964. s. 8.

⁴ Sedat Hakkı Eldem, *Türk Evi Plan Tipleri*, İTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, İstanbul 1954. s. 1-210.